

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความคิดเห็นที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่ เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เหตุผลสำหรับสถานที่ดำเนินการวิจัย คือ เมืองหลวงพระบางเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงทางด้านแหล่งท่องเที่ยว มีศักยภาพในการท่องเที่ยวและมีความสวยงามทางด้านธรรมชาติ ทางด้านประวัติศาสตร์และทางด้านวัฒนธรรม ที่ยังคงรักษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้อย่างเหนียวแน่น จนได้รับการจดทะเบียน เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ปี ค.ศ. 1995 และขนานนามว่าเป็น “เมืองมรดกโลก”

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ผ่านมา มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จากปี ค.ศ. 2008-2012 ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยว เมืองหลวงพระบางปี ค.ศ. 2008-2012

ปี	จำนวน(คน)
2008	231,575
2009	245,083

ตาราง 2 (ต่อ)

ปี	จำนวน(คน)
2010	216,864
2011	274,506
2012	294,213

ที่มา: แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงหลวงพระบาง (2012: 4)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ จากการเก็บข้อมูลในปี ค.ศ. 2008-2012 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยว เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยเฉลี่ย 252,448 คน ต่อปี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างที่มีความเชื่อมั่น 95 % และให้มีความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% โดยนำใช้สูตรการคำนวณจากสูตรของ (Taro Yamane, 1970 อ้างใน ยุทธ ภิทยวรรณ 2546: 105) ซึ่งผลจากการคำนวณตามสูตรดังกล่าวปรากฏดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยแทนค่า n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าตัวเลขตามสูตรได้ผลดังนี้

$$n = \frac{252,448}{1 + 252,448 (0.05)^2}$$

$$n = 399 \text{ คน}$$

$$\approx 400 \text{ คน}$$

จากการคำนวณแสดงให้เห็นว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 400 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางออกจากเมืองหลวงพระบาง เพื่อไปยังสถานที่อื่นหรือเดินทางกลับประเทศ ณ ท่าอากาศยานหลวงพระบาง สถานีรถขนส่งและตามสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองหลวงพระบาง ซึ่งดำเนินการสุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม 2557 เป็นระยะเวลา 2 เดือน โดยในแต่ละเดือนได้สุ่มตัวอย่างต่อเนื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 10 วัน เท่านั้น (จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัสบดี และศุกร์) โดยให้มีกลุ่มตัวอย่างที่นับเป็นตัวแทนของแต่ละวันให้ครบทั้ง 10 วัน ซึ่งแต่ละวันผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลตั้งแต่เวลา 8.00น ถึง 18.00น โดยเก็บข้อมูลชั่วโมงละ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลวันละ 20 คน ในจำนวน 20 คนของแต่ละวันนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เป็นข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและความคิดเห็นที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว โดยวิธีการและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างที่ระบุมาข้างต้นทำให้มีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 400 คน

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยและวิธีการวัดตัวแปรไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพศ หมายถึง ลักษณะที่แตกต่างกันทางสรีระของบุคคลที่จำแนกออกเป็นเพศชายและเพศหญิง

อายุ หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามกรณีเกิน 6 เดือนให้นับเป็นปี

ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิสูงสุดที่ผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษามาทั้งจากสถาบันของรัฐบาล และสถาบันของเอกชน

อาชีพ หมายถึง ประเภทของงานที่ผู้ให้ข้อมูลได้ปฏิบัติ ซึ่งทำให้มีรายได้ตอบแทนเป็นเงินสด หรือได้รับผลตอบแทนเป็นสิ่งของอย่างอื่น

รายได้ หมายถึง เงินที่ได้รับจากทำงานใน 1 เดือนของผู้ให้ข้อมูล

สถานภาพ หมายถึง ความผูกพันระหว่างผู้ชายกับผู้หญิงในการเป็นสามีภรรยา

สัญชาติ หมายถึง ประเทศที่ที่บุคคลนั้นเกิดเช่น เกิดบนประเทศลาวก็เป็นสัญชาติลาว เกิดในที่ไหนก็เป็นสัญชาตินั้น

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ หมายถึง พฤติกรรมการกระทำ หรือแสดงออกของนักท่องเที่ยวประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการเดินทาง เหตุผลในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ แหล่งข้อมูลข่าวสาร สินค้าและผลิตภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนวันพักผ่อน พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ประเภทแหล่งที่พักแรม จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว ผู้ร่วมเดินทาง การกลับมาเที่ยวซ้ำ และประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่ประทับใจ

ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว เมืองหลวงพระบาง ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด

โดยลักษณะของคำถามแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ คำถามแบบปรนัย คำถามแบบอัตนัย และคำถามแบบให้แสดงความสำคัญหรือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยมีลักษณะของแบบสอบถาม มีคำตอบให้เลือก 5 คะแนนตามความสำคัญ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยแต่ละระดับมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เกณฑ์การประเมินผลที่ได้ประเมินดังต่อไปนี้ เป็นมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (likert scale) มีค่าอยู่ระหว่าง 1-5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548: 77)

ระดับความสำคัญ	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด	4.21-5.00
มาก	3.41-4.20
ปานกลาง	2.61-3.40
น้อย	1.81-2.60
น้อยที่สุด	1.00-1.80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้คือ ใช้แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามมีโครงสร้างที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (close-ended questions) และ คำถามปลายเปิด (open-ended question) โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สัญชาติ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพการสมรส รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการเดินทาง เหตุผลในการตัดสินใจเลือก แหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ แหล่งข้อมูลข่าวสาร สินค้าและผลิตภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวนวันพักผ่อน พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ประเภทแหล่งที่พักแรม จำนวนครั้งในการท่องเที่ยว ผู้ร่วมเดินทาง การกลับมาเที่ยวซ้ำ และประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่ประทับใจ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของการประเมินส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยว เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด

การทดสอบเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ทดสอบเครื่องมือโดยจากการค้นคว้าและเรียบเรียงสร้างขึ้นมา เพื่อสามารถนำไปใช้และให้เกิดประสิทธิภาพ จากการทดสอบเครื่องมือดังต่อไปนี้

การทดสอบความตรงในเนื้อหา (content of validity) หมายถึง เครื่องมือนั้นได้ครอบคลุมเนื้อหาหรือประเด็นสิ่งที่ต้องการวัดได้ครบถ้วน โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ที่ต้องการวิจัย จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวให้ถูกต้อง

การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาแล้ว ไปทดสอบกับกลุ่มที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลที่แท้จริง จำนวน 30 คน คือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวสาธารณรัฐ

ประชาธิปไตยประชาชนลาว จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามแบบของ cronbach's (พวงรัตน์ ทีวีรัตน์, 2540: 125) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อ

s_i^2 = ค่าความแปรปรวนแต่ละข้อ

s_t^2 = ค่าความแปรปรวนทั้งหมด

ผลการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถืออยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลต่อไปได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยได้จากการเก็บแบบสอบถามนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยการสุ่มแบบสะดวกหรือแบบบังเอิญ (accidental sampling) ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้วิจัยได้จากการรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยหน่วยงานต่างๆ และสารสนเทศออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากกระทรวงแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยวแขวงหลวงพระบาง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยข้อมูลจากการสำรวจ และวิจัยข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) อีกทั้งได้สอบถามกับเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของการท่องเที่ยว ของแขวงหลวงพระบาง เพื่อให้ได้ข้อมูล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ เมืองหลวงพระบาง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) แล้วนำแนวคิดทฤษฎีมาตีความข้อมูล และวิเคราะห์ประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC (statistical package for the social science/personal computer plus)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของการประเมินส่วนประสมทางการตลาด การท่องเที่ยว เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) แล้วนำแนวคิดทฤษฎีมาตีความข้อมูล และวิเคราะห์ประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC (statistical package for the social science/personal computer plus)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 1 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2556 ถึง 30 มิถุนายน 2557 ซึ่งรวมถึงการวิจัยเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนาม เมืองหลวงพระบาง แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว